

Grand Sonata – Sonata Fortepianowa H Moll Franza Liszta

Wpisany przez bluesever
Wtorek, 01 Listopad 2016 15:07 -

Grand Sonata – Sonata Fortepianowa H Moll Franza Liszta

Nie można zaprzeczyć, że Liszt i Chopin byli tymi, którzy całkowicie zmienili technikę gry na fortepianie. Co więcej, od tamtego czasu nikt nie rozwinął techniki pianistycznej w istotnym stopniu. Zaczynali od stosowanej techniki nauki gry poprzez umieszczanie monet na nadgarstkach i rozwinęli ją w swoich etiudach (zarówno Chopin jak i Liszt) i wykonali, można tak sądzić, największy skok jaki wykonano w historii sztuki.

Sonata H Moll Liszta. Ta nazwa powoduje u pianistów drżenie, mogą nawet spaść z krzesła przy fortepianie. To potężne arcydzieło Liszta jest trudne do zrozumienia, a być może bardziej diaboliczne do zagrania. Ten gwałtowny przez 30 minut utwór jest jednym z największych osiągnięć Ferencza Liszta. To prawdziwe podsumowanie Liszta jako kompozytora: energiczna, bezlitosna burza dźwięków, dzikie kadencje i melodie wstrząsająca duszą.

Liszt - Piano Sonata in B Minor

Bardzo prawdopodobne, że Liszt czerpał ideę i tematyczne przekształcenia z „Fantazji Wędrowiec” Schuberta, utworu, który sam w 1851 roku zinstrumentował na fortepian i orkiestrę. Tematy Schuberta biegną przez wszystkie części fantazji w różnych formach. Cztery części grane są bez przerw i według symetrycznego schematu tonacyjnego - C, E, As, C. Ten typ formalnego planu był bardzo dla Liszta atrakcyjny i wiele jego prac z okresu Weimaru naśladuje ten model. Ponadto i pierwszy koncert fortepianowy jest tu dobrym przykładem.

Franz Liszt

Sonata H Moll jest prawdopodobnie najlepszym wykładnikiem mistrzostwa Liszta zarówno na fortepianie jak i w kompozycji. W rzeczy samej jest to monument w historii muzyki, nie tylko w udoskonaleniu techniki pianistycznej ale także w rewolucyjnej koncepcji samej kompozycji. W wielkich skalach, akordach i seriach oktaw trzeba widzieć coś więcej niż tylko zwykłe ozdobniki, gdyż poza silnymi przeżyciami dają również sensacyjne orkiestrowe brzmienie uzyskane na fortepianie. Liszt idzie drogą zmian formy sonatowej, drogą otwartą przez Beethovena, obracając ją w jedną część, podobnie jak w jego poematach symfonicznych.

Schubert-Liszt – Fantazja Wędrowiec (Brendel)

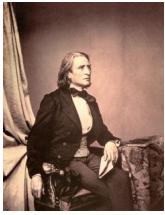
Cały utwór jest mocno budowany na motywach z introdukcji do sonaty. Z tego wstępu Liszt rozwija, najpierw, trzy frapujące tematy, następnie pasaż brzmiący jak religijny chorał. Finalna główna sekcja to nie tylko nieprawdopodobna technika gry w tempie *prestissimo*, ale też użycie elementów wszystkich tematów przeciągniętych z otwarcia. W końcu, w wymownym ostatecznym Andante Liszt wraca do wcześniejszych wersji głównej materii muzycznej oddalając się w ciszy. Pełna romantycznego ognia i spontaniczności, jak tylko sonata może być, może być widziana, w zależności od słuchacza, w formie sonaty jednoczęściowej (z ekspozycją, przetworzeniem, rekapitulacją, kodą) lub cztero-częściowej struktury tradycyjnej sonaty (część otwierająca, część wolna, scherzo i finał). Dzięki temu utwór pozostaje trwałym arcydziełem, nawet w opinii tych słuchaczy, którzy uważają muzykę Liszta za przesadzoną. W

Grand Sonata – Sonata Fortepianowa H Moll Franza Liszta

Wpisany przez bluesever

Wtorek, 01 Listopad 2016 15:07 -

sonacie h moll Liszt, wielki radykał, przekonująco połączył sam siebie z sonatową tradycją.

Franz Liszt

Sonata została opublikowana w 1854 roku i została dedykowana Robertowi Schumannowi. Liszt odwzajemnił gest Schumanna, który dedykował mu swoją ostatnią *Fantazję C-dur* (1839). Liszt określił ją jako podniosłą. Jednakże Schumann nigdy nie dowiedział się o istnieniu Sonaty h-moll ponieważ gdy świeżo opublikowana sonata trafiła do jego domu w maju 1854 przebywał już w przytułku w Eendenich.

Clara i Robert Schumann

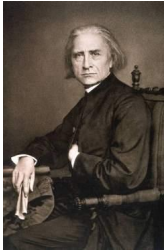
Clara Schumann, czczona jako wiodąca pianistka tamtych czasów, pogardzała utworem Liszta,

Grand Sonata – Sonata Fortepianowa H Moll Franza Liszta

Wpisany przez bluesever

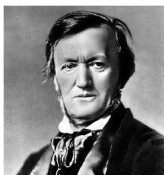
Wtorek, 01 Listopad 2016 15:07 -

pisząc w pamiętniku: „*To ślepy hałas ...to naprawdę jest zbyt okropne*”. Niestety, opinia Clary nie była odosobniona. W tamtym okresie, szczególnie w tej części Niemiec, muzyczna socjeta traktowała Liszta niemile i odprawiała go nieuprzejmie. Gdy utwór ten został premierowo wykonany w Berlinie, 20 stycznia 1857 roku, blisko cztery lata po skomponowaniu, powitał go skandal sprowokowany przez konserwatywnych krytyków. Rzadko kiedy wielka muzyka miała tak mało obiecujący start.

Franz Liszt

W 1855 roku uczeń mistrza Karl Klindworth zagrał w Londynie prywatny recital dla Ryszarda Wagnera. Następnego dnia Wagner napisał do Liszta: „*Drogi Franz, byłeś ze mną, ta sonata jest piękna ponad porównania; wielka, słodka, głęboka i szlachetna, podniosła tak jak Ty sam.*”

Ryszard Wagner

Grand Sonata – Sonata Fortepianowa H Moll Franza Liszta

Wpisany przez bluesever

Wtorek, 01 Listopad 2016 15:07 -

W ciągu dwóch następnych lat inny uczeń Liszta, błyskotliwy Hans Bülow z mozołem ćwiczył technikę pod okiem kompozytora. Bülow był w pełni gotowy w dniu światowej premiery sonaty, 27 stycznia 1857 roku w Berlinie. Był to unikalny wieczór gdyż po raz pierwszy można było usłyszeć dźwięk fortepianu zbudowanego przez Carla Bechsteina, obecnego na koncercie. Brzmienie nowego fortepianu spotkał się z uznaniem jednak krytycy zdruzgotali sonatę. Jak, pytali oni, Liszt mógł pokazać taki brak szacunku dla uhonorowanej przez lata wieloczęściowej klasycznej sonaty? Jeden z krytyków nazwał ją „*zaproszeniem do syczenia i tupania.*”

Carl Bechstein

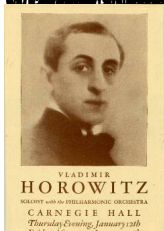
W 1880 roku, 23 lata po premierze Londyn mógł oficjalnie usłyszeć sonatę h-moll, podobnie jak i Paryż w wykonaniu Saint-Saënsa. Bülow pokazał ją rok później w Wiedniu gdzie wciąż wzbudzała kontrowersje. W druzgocącej krytyce Wagnera i Liszta, Eduard Hanslick krzyczał: “*każdemu kto to słyszał i uznał za wspaniałe nic nie może pomóc.*”

A jednak już na przełomie wieków była w Europie wykonywana coraz częściej. W latach dwudziestych Rachmaninow grał ją bardzo chętnie.

Grand Sonata – Sonata Fortepianowa H Moll Franza Liszta

Wpisany przez bluesever

Wtorek, 01 Listopad 2016 15:07 -

Liszt – Sonata in B Minor. Vladimir Horowitz 1932